

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/292/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4311203686
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4311203686.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: S. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom D., B. A. XX, proti odporcovi: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o ochranu osobnosti a iné, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 17. marca 2016 č. k. 14C/62/2011-122, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

Okresný súd Levice (súd prvého stupňa) uznesením zo dňa 17. marca 2016 č. k. 14C/62/2011-122 zamietol návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia. O náhrade trov predbežného opatrenia rozhodne v zmysle § 145 OSP.

V odôvodnení uviedol, že podaním doručeným súdu dňa 10. 03. 2011 sa navrhovateľ domáhal podania návrhu na zastavenie exekučného konania, písomného ospravedlnenia za vzniknutú ujmu a nemajetkovej ujmy v sume 1.000 eur. Okrem toho žiadal nahradiť trovy konania. Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 02. 10. 2012 č. k. 14C/62/2011 tak, že žalobný návrh zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd uznesením zo dňa 05. 12. 2013 č. k. 8Co/167/2013-88 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie s tým, aby sa súd zaoberal pasívnou legitimáciou odporcu, skutkovo a právne vymedzil zamietnutie žaloby v časti o zaplatenie 6.140 eur s príslušenstvom a skutkovo a právne odôvodnil zamietnutie jednotlivých žalobných nárokov, ako aj sa oboznámil so spisom Okresného súdu Levice sp. zn. Er/581/2000.

Následne nariadil pojednávanie, na ktorom navrhovateľ nielen upresnil, na ktorých nárokoch trvá, ale aj rozšíril žalobné nároky a čiastočne zobrať svoj návrh späť, v dôsledku čoho uznesením zo dňa 07. 03. 2016 č. k. 14C/62/2011-116 pripustil zmenu návrhu, uskutočnenú na pojednávaní konanom dňa 18. 11. 2014 tak, že návrh v celom rozsahu znie: „1. Odporca je povinný písomne sa ospravedlniť navrhovateľovi za vzniknutú ujmu. 2. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi nemajetkovú ujmu v sume 5.000 eur, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. 3. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie v sume 1.736,971 eura so 17,6 % úrokom z omeškania zo sumy 1.736,971 eura od 17. 08. 1993 do zaplatenia. 4. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 6.140,70 eura s 1 % úrokom z omeškania denne zo sumy 6.140,70 eura od 18. 06. 2012 do zaplatenia.“ Okrem toho súd zastavil konanie v časti nároku, týkajúceho sa podania návrhu na zastavenie exekučného konania vedeného Exekútorským úradom, súdnej exekútorky JUDr. Viery Šovčíkovej, so sídlom Bratislava, Obchodná 52, PSČ: 811 06 pod sp. zn. Ex 37/00, vedeného Okresným súdom v Leviciach pod sp. zn. Er 581/00 a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania v zastavujúcej časti.

Vychádzajúc zo zmeneného petitu bod 4 navrhovateľ podal dňa 14. 03. 2016 návrh na vydanie predbežného opatrenia, v rámci ktorého sa domáhal nariadenia odporcovi zaplatiť netto 6.140,70 eura, ktoré násilným donútením nezákonne získal klamaním a zavádzaním súdov. Dôvodil tým, že konanie a chovanie odporcu preukázalo nedostatok materiálnej a procesnej právoplatnosti v danej veci, pretože za viac ako 22 rokov nebolo zákonné konanie pred súdom, je nezákonné res iudicata v danej veci.

Okrem toho žiadal stanoviť úrok z omeškania zákonným spôsobom na pojednávaní prihladnutím na následky protiprávneho násilného konania. Dôsledkom je škoda veľkého rozsahu, ohrozenie zdravia (invalidizácia), desaťročia trvajúci psychický a fyzický nátlak, ktorý vyústil až do smrti manželky dňa 05. 01. 2013.

Súd prvého stupňa vec pri rozhodnutí postupoval podľa § 102 ods. 1, § 75 ods. 2, 8, § 76 ods. 1 písm. d/ OSP a uviedol, že pri nariadovaní predbežného opatrenia musí súd vždy vziať do úvahy to, že opatrenie upravuje pomery len predbežne, alebo že zaisťuje nároky dosiaľ právoplatne nepriznané. Z tohto dôvodu môže nariadiť len také predbežné opatrenie, ktoré stačí k dosiahnutiu týchto účelov, a nesmie voliť predbežné opatrenie, ktorým by sa zbytočne a nevhodne zasahovalo do práv odporcu alebo tretej osoby. Keďže ide o predbežnú úpravu, môže sa táto úprava týkať len doby budúcej, nie minulej. Pri rozhodovaní o predbežnom opatrení podľa odseku 1 písmeno d) musí súd tiež uvažovať o primeranosti ujmy, ktorá by nariadením predbežného opatrenia vznikla odporcovi resp. inému účastníkovi konania. Takáto ujma nesmie byť neprimeraná výhode, ktorá sa nariadením predbežného opatrenia dostane navrhovateľovi. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že v predmetnej právnej veci existujú pochybnosti o tom, že by bola osvedčená danosť práva, na základe ktorého by bola daná nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Bez osvedčenia, že je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ktoré musí byť preukázané nielen všeobecným tvrdením navrhovateľa o hrozbe, ale musí byť preukázané konkrétnymi skutkovými okolnosťami odôvodňujúcimi záver, že právo navrhovateľa je bezprostredne ohrozené, že je tu reálna obava zo zmarenia jeho práva a bez nariadenia predbežného opatrenia bude toto právo navrhovateľa ohrozené, súd nemôže nariadiť predbežné opatrenie. Súd mal za to, že navrhovateľ žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že odporca by v prípade úspechu navrhovateľa neuhradil sumu 6.140,70 eura. Navyiac, z doposiaľ vykonaného dokazovania nie je ani preukázaná danosť práva. Uznesením, na ktoré navrhovateľ poukazuje, došlo len k zmene petitu v zmysle návrhu navrhovateľa, čo však neznamená úspech navrhovateľa vo veci samej. Z uvedeného nepochybne rezultuje, že v čase rozhodovania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia neexistovalo nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy navrhovateľom uvádzaného nároku. Navrhovateľ teda neunesol dôkazné bremeno. Navyiac, na poslednom pojednávaní sám navrhovateľ uviedol, že netrvá na zložení uvedenej sumy, a teda na nariadení predbežného opatrenia. Keďže navrhovateľ dostatočným spôsobom nezdôvodnil návrh na nariadenie predbežného opatrenia, čo predstavuje základný predpoklad na jeho nariadenie, ako ani nepreukázal nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, resp. iné okolnosti, ktoré by viedli k obave, že v prípade úspechu navrhovateľa by došlo k zmareniu plnenia, súd prvého stupňa rozhodol tak, že návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Čo sa týkalo bodu 2 a to stanovenie úrokov z omeškania zákonným spôsobom, súd má za to, že uvedená otázka bude predmetom konania vo veci samej.

Proti uvedenému uzneseniu podal odvolanie navrhovateľ, žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a zabezpečiť dôkaz. Poukázal na ust. § 205 ods. 2 písm. c/, f/ OSP. Dôkazom je násilím vymožená suma 6.140,70 eur. Navrhol podľa § 76 ods. 1 písm. d/ OSP, aby súd nariadil odporcovi zložiť peňažnú sumu do úschovy na súde.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa (§ 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne, preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Koncepcia ust. § 219 OSP vychádza zo zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa (úplne) správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 157 ods. 2 OSP, ale sa len obmedzí na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Využitie tohto oprávnenia získava takmer charakter povinnosti v prípade, ak účastník v odvolaní, ktorého dôvodmi je odvolací súd viazaný (§ 212 ods. 1), uvedie úvahy, či už vo väzbe na skutkový stav alebo právne posúdenie, s ktorými sa prvostupňový súd nezaoberal. Veľakrát ide o vyjadrenia, ktoré sú už reakciou na závery prvostupňového súdu, preto logicky predstavujú novú argumentačnú bázu. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že právo na odôvodnenie súdneho

rozhodnutia ako nedeliteľnej súčasti práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúcu.

Súd prvého stupňa vo veci postupoval v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku týkajúcimi sa predbežných opatrení, preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 OSP).

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia uvádza, že konanie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia v súdnom konaní možno predovšetkým považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (I. ÚS 46/00, III. ÚS 44/04).

V zmysle čl. 51 Ústavy SR je OSP zákonom, ktorým sa akoby „premietlo“ právo na súdnu ochranu do všeobecne záväzného právneho predpisu a súčasne sa pri uplatňovaní tohto práva postupuje podľa menovaného predpisu. Ide teda o taký procesný inštitút, ktorým sa má poskytnúť dočasná ochrana účastníkovi konania/navrhovateľovi a má sa zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia; vytvorí sa stav, ktorý by mal umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Predbežné opatrenie je dočasné opatrenie súdu, poskytujúce ochranu ohrozeným či porušeným právnym pomerom účastníkov dovtedy, kým títo nepodajú návrh na začatie konania, resp. kým súd svojím meritórnym rozhodnutím neposkytne ochranu definitívnu. Preventívno-výchovné pôsobenie PO je zamerané na usmerňovanie subjektov, aby zachovávali a plnili práva či povinnosti, ktoré im vyplývajú zo zákona a iných právnych skutočností. Procesná prevencia je zameraná na to, aby sa predchádzalo riešeniu rozporov v konaní sporovom, teda aby sa zabezpečila ochrana tých práv a záujmov, ktoré by mohli byť v budúcnosti ohrozené. Inštitút predbežných opatrení má teda pertraktovať do popredia rýchle a pružné riešenie situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu, pretože po určitom čase (v dôsledku absencie aktívnej ingerencie súdu) by mohlo dôjsť k ťažko odvrátiťelnému stavu. Na druhej strane, je zrejmé, že je nutné vymedziť predpoklady jeho nariadenia, aby nedochádzalo k neprimeranému a nenapraviteľnému zásahu zas do práv odporcu alebo tretej osoby, a tým k vytvoreniu ťažko obnoviteľného predchádzajúceho stavu.

Účelom predbežného opatrenia je rýchla, i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov, prípadne zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Jeho vydanie (nariadenie) predpokladá aspoň osvedčenie danosti práva (nároku) bez pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy, pričom zásadne neprejudikuje práva a záujmy účastníkov riešené v konaní vo veci samej. Zhrnuté teda platí, že nariadenie predbežného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu dané právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ak táto dočasná úprava je potrebná, aby sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvoril nenávratný stav a ak sa neprimeraným spôsobom nezasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi konania (účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahe veci). Okrem tvrdenia a osvedčenia právneho vzťahu sa vyžaduje tvrdiť a osvedčiť nárok alebo právo, ktoré je ohrozené.

Pri nariaďovaní samotného predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný charakter). Z toho dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci.

Dokazovanie pred rozhodnutím o návrhu na predbežné opatrenie nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. To je pojmovo vylúčené. Staršia legislatíva a teraz náuka toto dokazovanie preto označuje výrazom osvedčenie alebo osvedčovanie. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie. Pri ich zisťovaní neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takéhoto postupu je, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvýš (vysoko) pravdepodobné.

Predbežným opatrením sa dočasne upravujú pomery účastníkov konania a nemožno ním rozhodnúť o predmete konania, o ktorom súd rozhoduje až v konečnom rozhodnutí. Spôsoby akými súd rozhoduje predbežným opatrením stanovuje § 76 ods. 1 OSP. Navrhovateľ žiadal predbežným opatrením nariadiť

odporcovi zaplatiť sumu 6.140,70 eura, ktorá je vlastne predmetom konania ako navrhovateľom žalovaný nárok a nemožno predbežným opatrením rozhodnúť o merite veci.

Súd prvého stupňa nesprávne posúdil návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, keď mal za to, že sa domáhal zloženia sumy 6.140,70 eura do úschovy súdu. Z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia taká skutočnosť nevyplýva. Domáhal sa zaplataenia uvedenej sumy od odporcu prostredníctvom predbežného opatrenia. Až na základe odôvodnenia napadnutého uznesenia navrhovateľ v odvolaní uviedol, že uvedenú sumu žiada zložiť do úschovy súdu. To však nebolo predmetom návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.